

ELS CRÍTICS

literatura
ÀLEX MILIAN

La sempre sorprenent Amélie Nothomb (Kobe, Japó, 1967) signa 'Set' (Anagrama, 2022), un esfereïdor i deliciós retrat de l'últim dia de Jesucrist, una obra imprescindible per a creients, agnòstics i ateus. Nothomb crea un personatge que malda per no deixar de ser humà i que accepta la crucifixió tot i saber que el seu sacrifici no servirà de res, a ningú, mai.

L'imprescindible retrat de Jesús a sang i lletra

Set
AMÉLIE NOTHOMB

Traducció de Ferran Ràfols Gesa
Anagrama
Barcelona, 2022
128 pàgines

Que no us enganyi el començament de la nova novel·la d'Amélie Nothomb, una escena divertida i mig absurda del judici a Jesús, on ell mateix explica que cap dels beneficiats pels seus miracles (els nuvis de Canà, l'endimoniat de Cafarnaüm, el cec que ha recobrat la vista) no està del tot content amb el resultat final.

Amélie Nothomb no només escriu divinament, també sap utilitzar tots els recursos que la història de la narrativa ha posat al seu abast. Per això deixa que ens introduïm a la seua *Set* amb un capítol ple d'humor i distància: és l'ham per al lector, per a qualsevol lector que no s'empenyi per un pessic d'ironia. I per pactar amb el lector un tractat de no transcendència que l'autora acabarà incomplint. Però ho farà amb tant d'estil i arguments que el lector la perdonarà, admirat.

Ha explicat Nothomb que aquest és el llibre que volia escriure des de petita: "Set està escrit amb cinquanta anys de premeditació. Tenia tres anys quan el meu pare em va parlar de Jesús per primera vegada i en aquell moment vaig tenir clar que seria el meu superheroi i que

m'acompanyaria sempre". Nothomb afirma que, quan va començar a escriure, va saber "que escriuria algun dia sobre ell", però també va ser conscient que necessitava "guanyar múscul", "fer altres novel·les" abans d'enfrontar-se a un repte com aquest. De manera que, amb cinquanta anys i 32 llibres publicats, Nothomb va entendre que havia arribat l'hora: "Abans de 2018 em vaig dir: mira quina edat, ara aniràs perdent forces i encara no l'has escrit; sé que encara no estàs preparada per escriure sobre Jesús, però t'has de llançar a la piscina". S'hi va llançar i el resultat és aquesta impressionant *Set*.

Nothomb va decidir escriure aquesta novel·la en primera persona i afirma que se li ha fet molt i molt dura: "Cada matí pensava que havia de tornar a pujar a la creu. Potser ha estat la novel·la més dura d'escriure de totes".

La clau de l'escriptura de Nothomb, allò que explica la veritat palpable de la seua literatura és com es fica dins del personatge de Jesús i el fa reflexionar sobre ell mateix i les seves accions. És cert que ella es fica en la ment del Jesús en qui ella creu, que pot no ser en el que

vosaltres creieu, si és que hi creieu. Però això no us afectarà com a lectors, perquè el seu Jesús és un personatge absolutament original, creïble, profund i únic. No és el Jesús de les Escriptures, tot i que les esmenti sovint; no és el Jesús de Kazantzakis (*El Crist de nou crucificat* que va inspirar *L'última temptació de Crist*), tot i que n'admira el llibre i la pel·lícula —que considera una obra mestra. No és cap d'ells, perquè és únic: és el Jesús de Nothomb, conscient de la inutilitat del seu propi sacrifici, però incapaç d'actuar d'una altra manera; feliç d'haver estat humà; omniscient sobre el passat i el futur i, malgrat això, limitat en la seva experiència com a humà (“Em costa comparar. En això soc com els altres: només tinc accés a la meva experiència. La meva omnisciència, com se sol dir, em situa en una gran ignorància”).

És màgic veure com Nothomb ha imaginat el que passa en cadascuna de les situacions del darrer dia de Jesucrist, des del judici fins a la crucifixió, la mort i la resurrecció. És enlluernador com Nothomb treu frases magistrals després d'esprémer el cervell i condensar la literatura: “El que desapareix quan et mors és el temps. Estranyament, cal un cert temps per adonar-se'n”, pensa el Jesús de Nothomb quan és mort.

Òbviament, Nothomb escriu sobre unes bases —les seves particulars creences sobre Jesús, la mort i la religió—, que no coincidirán amb uns, perquè hi creuen amb una versió ortodoxa de la religió, i amb d'altres, perquè som ateus; però això no pot ser obstacle per gaudir d'una literatura llaurada amb tan d'esforç com la d'Amélie Nothomb.

Nothomb, a diferència d'altres autores, no treballa la imaginació sinó que dota els seus personatges i els seus narradors d'un punt de vista original, únic i contundent. Tant és que escriu coses aparentment banals, com *Barbablava*, o que dissecarà relacions humanes aparentment autobiogràfiques (*Ni d'Eva ni d'Adam*); tant és que hi hagi sexe o humor: Nothomb té un estil depuradíssim que li permet concentrar-se en la creació d'una atmosfera espacial i mental molt determinada —que la fa present com a autora i en dona una unitat a tota la seva obra. *Set* ho confirma i culmina una trajectòria coherent.

@alexmilianbeser

Amélie Nothomb

EUROPA PRESS

Vicent Andrés Estellés

OBRA COMPLETA

VIII

Nova edició, revisada

Vicent Andrés Estellés

Prig Antòli
Estat d'exceptió
Versos per acompanyar una espèranga
Al company assassinat a Elda
El camins de la llibertat
Tanost d'Alexandre
Quaderns públics i noters
Poemes esparsos
Poemes preliminaris
Cantoneret de Ripoll
La casa de la música vora el mar
Mare de terra

34

OBRA COMPLETA
 Vicent Andrés Estellés. Volum VIII
 Edició a cura de Jordi Oviedo
 i Irene Mira-Navarro

NOVETATS 3i4
 Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook** i **Twitter**
 Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.cat

